

Anul IV
Nr. 7
APRILIE
2014

REVISTA PAROHIEI ORTODOXE
SFÂNTUL NICOLAE DIN ZÜRICH

DOXOLOGIA

*“Învierea Lui Hristos văzând, Să ne
închinăm Sfântului Domnului Iisus...”*

Hristos a înviat !

“Paștile cele sfînțite astăzi nouă s-au arătat...”

Hristos a Înviat!

Ne bucurăm de venirea “Paștilor celor sfînțite”, adică a sărbătorii Învierii Domnului Hristos, care înseamnă trecerea (în greacă Πάσχα, în ebraică *pesach* = trecere, traversare) noastră de la moarte la viață și eliberarea din robia păcatului. Această eliberare din robia păcatului a naturii umane și trecerea ei “de la moarte la viață și de la pământ la cer” s-au realizat mai întâi în Iisus Hristos Domnul, deși El era fără de păcat. Iar prin credința în Iisus Mântuitorul ne eliberăm și noi creștinii de robia păcatului și ne pregătim pentru Înviere.

Imnografia liturgică ortodoxă este într-un tot bazată pe adevărul de credință scripturistic și patristic, prezentându-l într-o formă ușor accesibilă atât minții, cât și inimii credincioșilor. Indiferent de pregătirea teologică a omului din Biserică, cântarea liturgică în Ortodoxie mângâie și înalță sufletește, căci Sfinții Părinți, alcătuitori ai acesteia, au așezat în inele bizantine toată teologia, măreția și frumusețea dumnezeieștilor învățături, având mult har și inspirație de la Dumnezeu.

Cântarea liturgică de la Praznicul Învierii are o profunzime teologică aparte, ea ne ajută să înțelegem Minunea Învierii Domnului și să mărturisim cu bucurie credința noastră, căci întreaga credință creștină se fundamentează pe Înviere (I Corinteni 15, 13-22). Canonul Sfințelor Paști a fost alcătuit în secolul al VIII - lea de către Sfântul Ioan Damaschin († 749), iar versurile primei și ultimei strofe sunt preluate din cuvântările teologice ale Sfântului Grigorie Teologul († 389).

Așa cum remarcăm în aceste imne bisericești, bucuria Învierii Domnului Hristos nu este una pământească și trecătoare, ci este eternă, deplină și dumnezeiască în sufletele credincioșilor care caută mântuirea, mărturisindu-L pe Hristos cel Răstignit și Înviat.

Sărbătorind cu bucurie și cu evlavie adâncă preaslăvita minune a Învierii Domnului, ne reînnoim neîncetat viața noastră creștinească, mărturisind că „propovăduirea noastră nu este zadarnică și nici credința noastră deșartă”, pentru că „Paștile cele sfînțite” ce ni s-au arătat, Paștile Hristos Mântuitorul, sunt Paștile credincioșilor.

Atât lumea nevăzută, cât și cea văzută, fiind restaurate și reînnoite în Hristos, participă și tresaltă de bucurie la Învierea Domnului. Astfel cântăm în perioada pascală: “Cerurile după cuviință să se veselească și pământul să se bucure. Și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută; că a înviat Hristos, Bucuria cea veșnică.” (Stihiră din cântarea I a Canonului Învierii). Toate cele create de Dumnezeu au fost puse în lumina deplină a scopului lor prin Învierea Domnului. Prin aceasta a început raiul comuniunii eterne și depline între noi creștinii și Dumnezeu și întreolaltă. De aceea toate laudă acum în mod conștient, sau fără să-și dea seama, pe Hristos, după cum spune cântarea liturgică: “Luminatu-s-au toate cu Învierea Ta, Doamne, și raiul iarăși s-a deschis și toată zidirea laudându-Te, cântare Ție aducem totdeauna” (Vecernia Duminicii Sfinței Cruci).

Bucurându-ne de Învierea Domnului Hristos, trebuie să-L mărturisim ca “Domn și Stăpân al vieții noastre” și să ne “curățim simțirile”, pentru a-L primi euharistic în lăuntru nostru, căci doar așa ne vom face părtași Vieții Sale. Permanent la Sfânta Liturghie, dar în mod special în noaptea Învierii, credincioșii sunt chemați la comuniunea cu Hristos prin Sfânta Împărtășanie și cântarea liturgică ne îndeamnă în acest sens: “Veniți în ziua cea vestită a Învierii, să ne împărtășim din rodul cel nou al vieții, din dumnezeiasca veselie și din Împărăția lui Hristos, laudându-L pe Dânsul, ca pe un Dumnezeu, în veci” (cântarea a VIII-a, Canonul Paștilor).

Gustând din Sfântul Potir “leacul nemuririi”, credincioșii sunt transformați duhovnicește și mărturisesc prin cântare credința și trăirea lor lăuntrică, zicând: “Am văzut Lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi” (din rânduiala Sfintei Liturghii). Lumina Învierii este primită simbolic de fiecare credincios la începutul slujbei de Paști, ca o mângâiere și binecuvântare, dar cei care-L primesc pe Hristos euharistic se bucură real de “Lumina cea adevărată...și de Duhul cel ceresc”.

Sfinții Îl au într-un mod aparte pe Hristos cu ei, prin harul lui Dumnezeu ei sunt permanent pătrunși de “Duhul cel ceresc” și împart credincioșilor din darurile dumnezeiești primite. Ei ne învață să avem permanent pe chip și în suflet bucuria Învierii lui Hristos, orice ni s-ar întâmpla în această viață. Sfântul Serafim de Sarov (1759-1833) își întâmpina oaspeții pe tot parcursul anului, zicându-le: “Bine ai venit, bucuria mea! HRISTOS A ÎNVIAT!”.

Ar trebui să ne bucurăm de Învierea Domnului în fiecare duminică (Dies Domini), știind că în “ziua cea dintâi a săptămânii” prăznuim de fiecare dată Învierea. Cu toate acestea, pe parcursul anului mai slăbește din bucuria pe care o trăim în noaptea Învierii. Bucuria sărbătorii Învierii este însă unică mai ales datorită pregătirii pentru ea, pe care ne-o oferă timpul Sfântului Post, culminând cu Săptămâna Mare. Pe măsura purificării noastre prin post, prin rugăciune și prin fapte bune, adică pe măsura acestei pregătiri pe care ne-o prilejuiește Postul Mare, va fi și bucuria noastră la sărbătoarea Învierii. Unică este, de asemenea, bucuria sărbătorii Învierii prin rânduiala deosebită a sfințelor slujbe și prin nepământeana lor frumusețe și măreție.

Fie ca lumina, harul, binecuvântarea și bucuria Învierii Domnului Hristos să ne umple pururea sufletele și casele, făcându-ne adevărați mărturisitori ai Învierii!

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Scrisoare Pastorală la Învierea Domnului

Învierea lui Hristos – lumina dragostei Dumnezeiești

“Acum toate s-au umplut de lumină,

Și cerul și pământul și cele dedesubt.

Deci, să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos,

Întru care s-a întărit.” (Cântarea a III-a, Canonul Învierii)

Hristos a înviat !

Preacucernice Părinte,

Iubiți credincioși,

Învierea din morți a Domnului nostru Iisus Hristos, pe care astăzi o prăznuim, este fără îndoială, momentul cel mai însemnat în viața omenirii. Învierea Lui a schimbat cursul istoriei omenirii, o istorie a cărei măsură era trecerea timpului spre moarte. Învierea a dat sens curgerii vremii, implacabil întoarsă înspre suferință și înspre moarte după căderea lui Adam și izgonirea lui din Rai. Triumful asupra morții, pe care astăzi îl vestim lumii întregi noi creștinii, a însemnat ca Hristos Domnul să aleagă El Însuși să moară, primind moartea noastră pricinuită de păcat. Dar «pogorându-Se prin Cruce în iad, ... a nimicit durerile morții, ...înviind a treia zi și cale făcând oricărui trup la învierea cea din morți» (Liturghia Sf. Vasile Cel Mare). Moartea se vede acum biruită de Cel fără de păcat. Iată că iadul, hrănindu-se din puterea păcatului care a zămislit moartea, este fără vlagă în fața luminii lui Hristos pogorât la iad pe care noi o primim astăzi simbolic prin lumânarea aprinsă. Puterea păcatului însuși a fost biruită prin smerenia Celui mort pe Cruce și Înviat, smerenia Lui devenind smerenia noastră, lumina Învierii Lui devenind lumina vieții noastre, bunătatea Lui prin care am primit iertarea devenind bunătatea noastră și noi dăruind viață la rândul nostru prin iertare, frumusețea Lui plină de lumina Învierii devenind frumusețea noastră.

Iubiți credincioși,

Această frumusețe, pe care am primit-o la botez, să ne străduim să o păstrăm nevătămată, păzind și împlinind cuvântul pe care Hristos Domnul ni l-a dat. El are nevoie și de noi pentru ca puterea iubirii Lui să lumineze întunericul urii din sufletele stăpânite de păcat în lumea aceasta. «Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.»(Matei 5, 16). Puterea întunericului adusă de păcat nu se poate birui decât cu puterea luminii dragostei, adusă de Hristos Domnul prin jertfa Sa pe Cruce și prin Înviere. Taina lucrării în lume a iubirii dumnezeiești plină de lumina Învierii trece și prin omul credincios, precum spune Mântuitorul Apostolilor Săi: «Poruncă nouă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții» (Ioan 13, 34-35). Întru această dragoste ne vor cunoaște toți ca ucenici ai Lui, dar Îl vor cunoaște și pe El ca Izvor al dragostei și al iertării de păcate, al păcii și al bucuriei care vin din iertare. « ar eu zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor care vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite

ploaie peste cei dreapți și peste cei nedreapți. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea?

Au nu fac și vameșii același lucru?»

(Matei 5, 44-46). Lumina dragostei

lui Hristos Cel Înviat am primit-o

și noi în această noapte a Învierii,

lumina care se cere trăită în viața noastră prin faptele cele bune ale dragostei, revărsate cu prisosință în inimile noastre. Lumina pe care o ținem în mâini este lumina lui Hristos, lumina iubirii cu care El ne iubește, iubire pe care am primit-o astăzi și noi împreună cu Apostolii în mijlocul cărora Hristos Cel Înviat vine prin ușile încuiate. Cu iubirea Lui plină de lumina Învierii, Hristos vine înspre noi, dar nu poate intra prin ușile încuiate ale inimii, are nevoie să Îi deschidem și să Îl chemăm, să ne așezăm la masa iubirii Lui jertfelnice, să Îl lăsăm să ne umple de Înviere. Suferințele și neputințele noastre le cunoaștem foarte bine, slăbiciunile ne așteaptă și ne prind la tot pasul în mrejele lor, cursa întinsă a păcatului este pururea înaintea noastră, dar puterea iubirii lui Hristos este mai mare decât toate și ne-a scos din înlănțuirea lor, dându-ne iertare. Lumina Învierii este și lumina iertării prin care ne-a vindecat de rana morții, lăsându-Se pe Sine rănit pentru iertarea noastră, precum spune Isaia proorocul: «Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat.» (Isaia 53, 5). Credem oare că suntem vindecați de păcat și de moarte prin Crucea Lui, că ne-a ridicat și pe noi odată cu ridicarea Lui din morți? A nu crede înseamnă a-L căuta încă pe Hristos între cei morți, așa cum Îl căutau plângând mironosițele femeii și Apostolii înainte de a înțelege că a înviat, pentru că, deși au văzut pe Lazăr revenind din moarte la cuvântul Lui, se îndoiau că va învia, precum a rămas și Toma cu îndoiala până L-a văzut și a pipăit coasta Sa, incredințându-se pe el și pe cei de după el. «Iar în prima zi de după sâmbătă, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră. Și au găsit piatra răsturnată de pe mormânt. Și intrând, nu au găsit Trupul Domnului Iisus. Și fiind ele încă nedumerite de aceasta, iată doi bărbați au stat înaintea lor în veșminte strălucitoare. Și, înfricoșându-se ele și plecându-și fețele la pământ, au zis aceia către ele: De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, S-a sculat...» (Luca 24, 4-6) Iar despre Sfântul Apostol Toma ne spune Sf. Ioan Gură de Aur că «a fost rânduiala lui Hristos ca să lipsească, pentru ca îndoiala lui să facă și mai vădită Învierea... Dar îndoiala lui Toma a ajuns leac pentru toți îndoielnicii». (Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la sfinți, p.177)

Iubiți frați și surori,

La fel ca și pe femeile mironosițe și mai apoi pe Apostoli, Hristos ne cheamă prin Îngerii de lumină păzitori ai Mormântului dătător de viață, să nu ne mai căutăm viața noastră în păcatul care aduce moartea, care ne îngroapă viața, ci în iubirea iertătoare care izvorăște din Învierea Lui. Nu moartea este țelul nostru, ci viața, care ne-a venit prin Cel care este Viața Însăși. De câte ori nu pierdem sensul vieții, de câte ori nu pune deznădejdea stăpânire pe noi, de câte ori nu pierdem credința că Cel Înviat ne va învia și pe noi, și căutăm alinare în cele trecătoare ale vieții, adică în moarte! Dar plecând totuși în căutarea lui Hristos, chiar și atunci când nu vedem altceva decât mormântul în fața noastră și moartea, sigur ne va întâmpina Îngerul care ne va îndrepta pașii spre adevărul Învierii precum pe mironosițe! Să Îl căutăm pe Hristos cu orice preț în viața aceasta, fără frică, așa precum mironosițele femei și Apostolii, deși erau înspăimântați de cele petrecute cu Învățătorul lor. Să credem din adâncul inimii că Hristos a înviat și nu ne-a părăsit și nu ne va părăsi niciodată atâta timp cât credința noastră este întregă în El, Cel Răstignit și Înviat.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Nu pot să nu vă amintesc și de miile de copii din țară rămași departe de părinții lor plecați în diferite țări ale Europei în

căutare de lucru și care suferă în taina inimii lor depărtarea de părinți. Nu vă lăsați copiii departe, luați-i sau mergeți aproape de ei, suferința îndepărtării de părinți este atât de mare și fără vindecare uneori. Cum pot simți și trăi și ei sărbătoarea Învierii cu așa tristețe în suflet, departe de părinții lor după a căror dragoste suspină? Dar să nu-i uităm nici pe cei bolnavi și însingurați. Să ne apropiem - gândindu-ne la Patimile și dragostea lui Hristos pentru noi - și de cei în suferință și singuri, care au nevoie de o mână de ajutor și de o mângâiere, măcar în momentele de sărbătoare, de cei săraci și în nevoi, de aproape sau de departe.

Lumina iubirii dumnezeiești izvorăște din Mormântul dătător de viață, aducătoare de iertare, de speranță, de bucurie mântuitoare, de putere în răbdarea suferințelor și ispitelor de tot felul, de bunătate, de libertate, să ne călăuzească în viața de zi cu zi, făcându-ne iubitori față de toți și iertători, milostivi cu cei care sunt - atât de numeroși astăzi - în necazuri și lipsuri de tot felul, nejudecători și blânzi, știind că Blând și Bun este Domnul Cel Înviat și cu noi și că nu a venit «ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea» (Ioan 3, 17) și să facă din noi oameni vii, trăitori ai darului Învierii Lui.

HRISTOS A INVIAT !

Al dumneavoastră, de tot binele doritor și înaintea lui Hristos rugător,

† Mitropolitul Iosif

Sfintele Paști, Paris

“De Te-ai și pogorât în mormânt, Cel ce ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit, și ai înviat ca un biruitor Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosițe: “bucurați-vă” și Apostolilor Tăi: “pace” dăruindu-le, Cel Ce ai dat celor căzuți ridicare”. (Condacul Paștilor)

Rugă de seară

Părintele Ilie Cleopa

Aștept să vină Domnul
Ca ruga să-mi asculte,
Să-mi deie lacrimi multe
Pe suflet să mi-l spele.

Aștept să vină Domnul
Ca ruga mea săracă
Văpaie să mi-o facă
Și-n raza Lui divină
Să văd și eu lumină.

Aștept să vină Domnul
Ca multele-mi păcate
Să mi le lase toate
Și-n mila Lui cea mare
Să-mi dea în veci iertare.

Aștept să vină Domnul
Spre mine, mai aproape,
Să-nchidă-aceste pleoape.
Și-n cer apoi la Sine,
Să intre și cu mine.

2014 - Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română Sfinții Brâncoveni - 300 ani de la martirizarea lor (1714 - 2014)

La propunerea Părintelui Patriarh Daniel, anul 2014 a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii noastre și "Anul Sfinților Martiri Brâncoveni", căci se împlinesc 300 de ani de la martirizarea lor. Sfinții Martiri Brâncoveni, Constantin Voievod împreună cu fiii săi Constantin, Ștefan, Radu și Matei și sfetnicul Ianache, au pătimit moarte mucenicească prin tăierea capului la Constantinopol în ziua de 15 august 1714, pentru că n-au acceptat să se lepede de credința creștină ortodoxă.

"Brâncoveanu Constantin / Boier vechiu și domn creștin" (Balada lui Constantin Brâncoveanu, de Vasile Alecsandri)

La 28 octombrie 1688 se muta la cele veșnice Șerban Vodă Cantacuzino, domnul Țării Românești, în timpul căruia s-a început tipărirea primei ediții integrale a Bibliei în limba română. În aceeași zi, boierii munteni au ridicat în scaunul de domnie pe nepotul de soră al celui decedat, logofătul Constantin Brâncoveanu. Acesta avea o solidă cultură, cunoștea greaca, latina și slavona, fiind chemat de tânăr în slujba domnească în vremea lui Gheorghe Duca și Șerban Vodă.

Urcat pe tronul Țării Românești în 1688, Constantin Brâncoveanu a domnit peste un sfert de veac, marcând istoria neamului românesc și a Bisericii Ortodoxe prin numeroase ctitorii (între care se distinge Mănăstirea Hurezi), ocrotind și sprijinind mereu cultura. El și-a asumat rolul de protector al tiparului și al școlilor din Țara Românească. În toate acestea a fost permanent secundat de Mitropolitul cărturar Antim Ivireanul (1650 - 1716). Pe parcursul întregii sale domnii, Brâncoveanu a fost un veritabil apărător al Ortodoxiei, atât pe pământ românesc, cât și străin. Cronica vremii ni-l descrie pe Domnitorul Constantin Brâncoveanu ca un "Domn pravoslavnic, cu dragoste și râvnă creștină. Credința, acest sentiment sublim, i-a călăuzit întreaga viață și i-a fost sprijinul cel mai puternic în ceasul crâncen al morții. El a lăsat în sufletul poporului amintirea unui domn creștin bun și drept, iar în artă, operele create în epoca sa arată că deasupra suferințelor zilnice și a pericolelor neîntrerupte, gândul lui știa să se elibereze și să urce la Dumnezeu, purtat de aripile curate ale credinței". Anii domniei lui Brâncoveanu au fost marcați de un progres economic și cultural-artistic, de inițiative de modernizare a aparatului statal, de reformare a sistemului fiscal. A organizat cancelaria statului în vederea întreținerii unor bune relații cu puterile străine. Epoca brâncovenească s-a deschis influențelor occidentale, care au început să prevaleze asupra celor orientale. Astfel s-a creat o sinteză originală națională, prin aportul tradiției răsăritene și a celei occidentale.

În perioada domniei lui Constantin Brâncoveanu, cultura românească a cunoscut o perioadă de înflorire fără precedent, domnitorul fiind un

fervent sprijinitor al culturii. În cei 26 de ani de domnie, Brâncoveanu s-a dovedit un gospodar desăvârșit și bun administrator al avuțiilor țării, instaurând o epocă de prosperitate și de pace. Domnitorul a inițiat o amplă activitate de construcții religioase și laice, îmbinând armonios în arhitectură, pictură murală și sculptură, tradiția autohtonă, stilul neobizantin și ideile novatoare ale renașcentismului italian, într-un nou stil caracteristic, numit stilul brâncovenească. Denumirea de stil brâncovenească, sau de artă brâncovenească, este folosită în istoriografia română de artă pentru arhitectura și artele plastice din Țara Românească în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Deoarece această epocă a influențat în mod hotărâtor evoluțiile de mai târziu, termenul se folosește prin extensie și pentru a descrie operele de artă până către 1730.

Domnitorul Constantin Brâncoveanu a arătat o grijă deosebită românilor din Transilvania și Bisericii lor. Menționăm că a ctitorit aici trei importante lăcașuri de închinare: la Făgăraș, Ocna Sibiului și Sâmbăta de Sus. A dăruit numeroase ajutoare bisericii Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului, iar în timpul Uniației (1701) a trimis scrisori de încurajare către românii din Șcheii Brașovului, sfătuindu-i să rămână statornici în dreapta credință. Un alt aspect din domnia lui Constantin Brâncoveanu, care trebuie subliniat, îl constituie ajutorul său permanent acordat așezămintelor bisericești din Balcani și Orientul Apropiat, căzute sub dominație turcească.

Starea de maximă înflorire cultural-artistică și bisericească din Țara Românească s-a sfârșit odată cu înlăturarea din scaun a lui Constantin Brâncoveanu. Numeroase intrigi ale dușmanilor săi la Constantinopol, precum și faptul că în cursul războiului ruso-turc din 1711 unul din boierii săi a trecut de partea rușilor, au făcut pe turci să-l bănuiască de "necredință" față de ei și să-l înlăture din scaun. Dus la Constantinopol împreună cu familia sa și o parte din averi - încă din martie 1714, în săptămâna Patimilor - au fost aruncați în cunoscuta închisoare a celor șapte turnuri (Edicule). În timp ce se aflau în închisoare, li s-a promis că vor scăpa cu viață dacă vor îmbrățișa religia mahomedană, propunere pe care evlaviosul domn a respins-o cu hotărâre.

Istoricul Nicolae Iorga, citându-l pe Cronicarul italian Del Chiaro, consemna cuvintele Domnitorului Brâncoveanu, cu care-și încuraja fiii pentru a rămâne în credința străbună: "Și bunurile, și viața ne sunt pierdute. Acum trebuie să ne îngrijim să nu ne pierdem și sufletele. Fiți bărbați, iubiiții mei, și nu vă fie teamă de moarte. Vedeți ce a suferit Hristos Domnul pentru noi și de ce moarte a murit! Rămâneți tari în credință și nu vă clătinați, nici pentru viața voastră, nici pentru lumea toată!...și "Fiilor, aveți curaj! Am pierdut tot ce aveam pe lumea aceasta pământească. Nu ne-au mai rămas decât sufletele, să nu le pierdem și pe ele, ci să le aducem curate în fața Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Să spălăm păcatele noastre cu sângele nostru!"

La porunca sultanului, primul a fost decapitat vistiernicul Ianache Văcărescu, apoi cei patru fii: Constantin, Ștefan, Radu și micuțul Matei (11 ani), iar ultimul Domnitorul Constantin. Trupurile decapitate au fost aruncate în apele Bosforului, iar capetele "purătate în prăjini" pe ulițele cetății, apoi au fost aruncate în mare. Creștinii pioși au pescuit trupurile și le-au înmormântat, pe ascuns, în biserica "Adormirii Maicii Domnului" din insula Halchi. Osemintele Voievodului-Martir au fost aduse în țară de soția sa, Doamna Maria, în 1720 și îngropate pe ascuns în biserica "Sfântul Gheorghe-Nou" din capitală. Mormântul a fost acoperit cu o placă de marmură albă, fără nume, iar identificarea s-a făcut după descoperirea în 1914 a unei candelă de argint cu înscrisura: "Aici odihnesc oasele fericitului Domn, Io, Constantin Brâncoveanu Basarab Voievod".

La două secole de la moartea lor martirică, la 15 August 1914, Mitropolitul Primat Conon Aramescu a săvârșit primul parastas oficial la mormântul Voievodului Constantin Brâncoveanu. A doua pomenire oficială s-a făcut la 21 Mai 1934, când sicriul cu moaștele sale a fost depus în catedrala patriarhală, iar Patriarhul Miron Cristea a săvârșit un parastas în prezența Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și a Familiei Regale. A treia comemorare oficială a avut loc la 29 Octombrie 1988 - la împlinirea a trei

(continuarea la pagina 8)

2014 – Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii)

Sfânta Împărtășanie

Vă voi spune că Sfânta Împărtășanie ni-L aduce pe Hristos în sufletele și în trupurile noastre. Hristos este cu noi nu numai în mod spiritual, nevăzut, ci, fiindcă suntem și trupuri, Hristos ni Se împărtășește și în chip material, sub forma pâinii și a vinului. Dacă am fi îngeri, n-am mai avea nevoie de Euharistie; dar noi suntem și trupuri, și Hristos a știut lucrul acesta, tocmai de aceea El a instituit Taina Euharistiei cu o zi înainte de Răstignirea Sa, la Cina cea de Taină. Hristos a instituit Taina Trupului și a Sângelui Său, care să constituie temelia Bisericii, adică locul de unde trebuie să se dezvolte întreaga Biserică și întreaga viață creștină: de la Euharistie, de la împărtășirea cu Hristos. Și când îl avem pe Hristos în noi înseamnă că El lucrează în noi, că Hristos ne transformă, prin colaborarea noastră cu El, bineînțeles. Altfel am cădea în rătăcirea celor care în veacul al patrulea au spus că omul se poate mântui singur, prin eforturile sale, prin ostenele sale, fără ajutorul harului lui Dumnezeu. Adică am putea deveni toți niște voluntariști, crezând că putem face tot ce vrem. Or, noi nu putem să facem nimic fără Dumnezeu. N-a zis Mântuitorul: “Fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 14, 6)? Nu putem face nimic ziditor, mai cu seamă în ceea ce privește mântuirea noastră, fără Hristos pe care Îl primim în Sfânta Împărtășanie. De aceea este așa de importantă relația noastră cu Hristos euharistic, din Sfânta Liturghie.

Și pe acest Hristos din Liturghie ar trebui să-L primim cât mai des. Normal ar fi să ne împărtășim la fiecare Liturghie, așa cum se împărtășeau primii creștini. Și când Îl ai pe Hristos constant în tine și ești conștient de prezența lui Hristos în tine, sigur că te silești și tu să faci tot ce-ți stă în putere, pentru că Dumnezeu ne-a dat niște puteri naturale în firea pe care El a zidit-o.

El are niște daruri, niște calități lăsate de Dumnezeu în firea sa, și aceste daruri naturale noi trebuie să le punem în mișcare, să le multiplicăm, să le înmulțim. Sunt talanții pe care ni i-a dat Dumnezeu; amintiți-vă de pilda cu talanții: unul a primit doi, unul trei, altul cinci talanți. Pe acești talanți îi înmulțim atunci când ne silim și noi să trăim o viață pe măsura vieții lui Hristos, pe care Îl avem în noi și care ne ajută El Însuși să trăim ca El, adică să fim asemănători cu El.

Aceasta este temelia: Liturghia, Euharistia, Hristos pe care Îl primim în noi și cu care colaborăm într-o sinergie - o continuă conlucrare între Hristos și noi, între noi și darul Duhului Sfânt. Hristos nu este niciodată singur; unde e Hristos e și Duhul Sfânt, e și Tatăl. Știm din Evanghelie de femeia cu scurgere de sânge care s-a vindecat atingându-se de Mântuitorul (Marcu 5, 25-34), prin puterea ce a ieșit din El și prin credința sa. Iată ce înseamnă să te atingi de Hristos cu credința acelei femei - să te apropii de El, să-L primești în tine, să primești de la Hristos puterea Lui.

Asta-i viața creștină: puterea lui Dumnezeu în noi, care ne ajută să depășim tot răul, toate ispitele, toate încercările. Credința nu ne ferește neapărat de greutăți în lumea aceasta, cum cred unii oameni - “Ei, dacă sunt credincios, nu voi fi niciodată bolnav sau nu voi avea nici un necaz, voi avea o viață comodă, ușoară”. Nu-i așa. Credința creștină ne ajută să biruim tot răul pe care

inevitabil omul îl întâlnește în lume, pentru că lumea aceasta e o încrângătură a omului, a bolilor, a păcatului, și inevitabil toți vor întâlni boli, suferințe, necazuri, ispite, nemulțumiri.

Dar cum le înfruntă un credincios și cum un necredincios? Primul nu se împiedică de nimic și toate le depășește cu puterea lui Hristos care este în el, cu puterea credinței. Eu în boala nu

mă descurajez, nu mă împruținez, ci dimpotrivă, îmi înmulțesc rugăciunea și credința și știu că Hristos nu doar a murit pe cruce, ci a și înviat. Toate situațiile de moarte pe care le întâlnesc eu în viață - și boala e o mică moarte, și neputința e o mică moarte, o împruținare a vieții - știu că au fost biruite de Hristos și că prin El, care e în mine, le birui, depășesc toate neputințele pe vin asupra mea. Dacă n-aș avea credință, atunci m-aș vâlcări toată ziua, aș cădea în deznădejde și-ar fi vai și amar de viața mea. Credința îți dă un curaj extraordinar, credința te scoală și din morți. Și când ne moare o ființă dragă - un părinte, un frate ș.a.m.d. - nu plângem, cum spune Sfântul Apostol Pavel, “ca cei ce nu au nădejde” (ITes. 4, 13), căci știm că moartea e o despărțire limitată sau pentru puțin timp; moartea e un Paște, o trecere. Cât de frumoasă e credința și ce putere îți aduce, ce curaj îți dă credința! (...)

În Ortodoxie sunt binecuvântate și sfințite toate roadele pământului: grâul, vinul, strugurii; noi binecuvântăm casele, animalele, tot Universul, pentru că toată creația participă la mântuirea noastră. Noi nu ne mântuim izolat; omul trăiește într-un context și într-o unitate cu tot ceea ce e în jurul său. Chiar și la catolici au existat unii sfinți, de pildă Sfântul Francisc din Assisi, care au ajuns la această trăire. Am putea spune că Sfântul Francisc e o excepție la catolici, pentru că ei învață ceva, iar Sfântul, prin experiența sa, a ajuns să infirme de fapt învățătura lor, ceea ce la noi nu se poate întâmpla.

Teologia ortodoxă nu e altceva decât expresia vieții și a experienței creștine. Astfel, Sfântul Francisc din Assisi sau, la noi, o întreagă pleiadă de sfinți au simțit o solidaritate cu întreaga fire, cu întreaga natură. Nu numai că nu erau în stare să facă rău nici unui om, dar nici măcar unui animal sau unui arbore, pentru că simțeau că tot ce există, toată firea, face parte din ei înșiși. Când tu ești atât de sensibil față de cea mai mică făptură a lui Dumnezeu - și sunt părinți care nici măcar un păduche sau un purice nu-l omorau, ci îl luau frumos și-l scoteau afară - vezi viața în toate făpturile Lui. (...)

Noi spunem așa: Sfânta Împărtășanie este Hristos însuși, Trupul și Sângele Lui. Nu întreba cum, căci este o taină. Nu întreba cum, căci pâinea și vinul acela, când le iei, le simți în gura ta ca pâine și vin, deși în realitate sunt Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos. Dacă ne-ar da Trupul și Sângele Său sub formă de carne

și de sânge, nimeni nu s-ar putea apropia, nu?

Dar, vedeți, Hristos a lăsat acest mod de a se uni cu oamenii sub forma pâinii și a vinului. Și El a zis așa: "Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu" (Matei 26, 26), nu a zis că acea pâine simbolizează Trupul Său sau că El e prezent spiritual în acea pâine etc. A zis foarte direct și foarte clar pentru toată lumea: "Acesta este Trupul Meu" și "Acesta este Sângele Meu" (26, 28). Nu-ți mai pune întrebări în toate felurile, căci n-o să ajungi niciodată la vreun răspuns, ci doar la o deformare a cuvintelor lui Hristos. Este pâine la gust, dar în realitate e Hristos. Tu, dacă începi să faci analize chimice la pâinea euharistică, înseamnă că nu mai admiti Taina, nu mai admiti credința.

Dacă toate se explică prin experiențe și analize chimice, atunci

nu mai are nevoie omul de credință. Cam așa a făcut teologia occidentală: L-a băgat pe Dumnezeu în laborator și L-a disecat și L-a stâlcit de n-a mai rămas nimic din Dumnezeu. Dumnezeu nu e obiect de studiu, cum ne închipuim noi; Dumnezeu este viață, Dumnezeu este realitate, Dumnezeu este persoană.

Noi credem în Dumnezeu ca relație a noastră cu El, care este și persoană, și origine a tuturor persoanelor. De Dumnezeu ne apropiem cu smerenie, cu sfială, nu așa, oricum, cum te apropii de un obiect. Nici măcar de un obiect nu trebuie să te apropii oricum, ci cu sentimentul că face parte din tine însuși.

ÎPS Mitropolit Dr. Serafim Joanta

"Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domn Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim, că Tu ești Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii, să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos; că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat". (*Tropar*)

Taina Sfintei Spovedanii

Sfântul Ioan Iacob de la Neamț

Taina Sfintei Spovedanii
O cunoaștem din predanii,
Cât de mare rol anume
Are, pentru-ntreaga lume
Pentru ea, Mântuitorul
A vorbit la-ntreg poporul,
Că nu este mântuire
Fără de mărturisire.
Pentru că Hristos ne-nvață,
Sfinții Apostoli dau povață
Să ne spovedim mereu
Slugilor lui Dumnezeu.
Pentru taina pocăinței
Au grăit, de-asemeni Sfinții
Ei canoane au fixat
Să ne spovedim curat.
Și Biserica ne cheamă,
Și ne-nvață ca o mamă,
Și cu multă umilință
Să venim la pocăință.

Pocăința-i taină mare
Dată pentru fiecare
Pentru drept și păcătos
Care crede în Hristos.
Pentru tânăr și bătrân
Pentru slugă și stăpân
Pentru cel de la amvon
Pentru cel ce stă pe tron.
Pentru turmă și păstori,
Pentru cei din închisori,
Pentru cel ce zace-n pat,
Pentru tot cel botezat.
Și precum ne-nvață Crezul
Spovedania-i botezul
Care spală, care curmă
Tot păcatul, fără urmă.
De voiți mai mult să știți
În Scriptură să citiți;
Veți găsi exemple multe
De-ar fi cine să le-asculte.

Oare frate, n-ai văzut
Pe David când a căzut,
Cum s-a spovedit curat
Lui Nathan ce l-a mustrat?
Chiar și Petru, râvnitorul,
Și-a trădat Mântuitorul,
Ba și-n public s-a jurat:
"Nu-L cunosc, cu-adevărat!"
Iar când Domnul l-a privit
Petru jalnic s-a căit
Și a plâns în toată viața
Umezindu-și zilnic fața.
Apoi, Pavel, tot la fel
Nu a plâns destul și el?
Când pe mulți creștini lega
și la Templu-i aducea?
Și câți sfinți și cuvioși
N-au ieșit din păcătoși?
Care-au plâns și-au suspinat
Pentru orișice păcat.

Tot mereu părinții noștri
Și părinții dragi ai voștri,
Post de post se spovedeau
Și mereu se-mpărtășeau.
Ei nu amânau cu anii
Taina Sfintei Spovedanii,
Ci făceau cu pregătire
Sfânta lor mărturisire.
Și n-aveau atunci ca noi
Viață bună, ci nevoi,
N-aveau cărți de rugăciune,
Nici biserici mari și bune.
N-aveau preoți mulți în sate,
Dar vezi, nici așa păcate,
Nu cântau ca noi frumos,
Ci trăiau după Hristos.
Nu spuneau din gură multe
Ci doreau mai mult s-asculte,
Orice vorbă, orice sfat
Le primeau cu-adevărat.

Iisus Hristos sau înveșnicirea timpului

În această viață pământească, mai largă sau mai scurtă pentru fiecare dintre noi, ne aflăm încă sub imperiul timpului, într-o căutare și tensiune permanentă spre viitor, spre o altă țintă (Filipeni 3, 14). Și acest lucru ne confirmă că nu avem în noi suficiența existenței noastre niciodată în timp, că noi am fost creați spre eternitate. Nu avem și nu vom avea parte de o liniște definitivă sau prelungită în momentul prezent atâta vreme cât trăim într-o viață efemeră, adică în timp. Din perspectivă creștină, subliniază părintele profesor Dumitru Stăniloae, momentul prezent reprezintă un moment orientat totdeauna spre viitor; el nu este un moment exclusiv prezent. De altfel, noi nici nu avem un prezent desăvârșit, întrucât suntem departe de a avea în noi o viață desăvârșită infinită. Doar Dumnezeu, existența desăvârșită sau principiul existenței supreme, este și are un prezent veșnic. Aceasta nu înseamnă că noi trebuie să abandonăm orice activitate, să ne detașăm de propriile fapte, dar trebuie să avem în vedere că fiecare faptă a noastră, deși imediată, țintește spre viitor, este întinsă spre viitor, ca și noi înșine, care trăim în prezent, dar în permanență suntem orientați spre viitor. Dacă renunțăm la perspectivă, rămânem încremeniți în ceea ce suntem, practic suntem morți, trăim într-o viață care înseamnă, în cele din urmă, propriul ei sfârșit.

Nimic din această lume nu există și nu poate exista în afara timpului. În parte, timpul își îndeplinește menirea sa tocmai prin faptul că se împletește cu viața și destinul persoanelor, popoarelor, omenirii și creației în general. Există însă și o împlinire generală a timpului în întregul său, și anume prin coborârea în el, în interiorul lui, a însuși Fiului lui Dumnezeu ca om. De fapt, prin Întruparea Fiului lui Dumnezeu și Învierea lui Hristos, timpul se împletește și se desăvârșește până la maximum; el se umple de întreaga putere dumnezeiască, pentru ca oamenii să poată folosi, chiar trăind în timp, spre a ajunge, trăind în el, la viața veșnică, sau să se întâlnească și să conlucreze chiar în el cu Dumnezeu Cel Veșnic. Practic, timpul a fost pregătit dinainte în acest sens de către Logosul lui Dumnezeu și el va rămâne în acest rost și după aceea, pentru ca oamenii care vor urma să se împărtășească din această împlinire a lui și să înainteze, astfel, spre viața de dincolo de timp, spre veșnicie.

Coborârea lui Dumnezeu în timp, iar apoi Învierea și Înălțarea Sa la cer cu trupul reprezintă apogeul "împlinirii" sau desăvârșirea timpului și vieții temporale. W. Küneth subliniază în acest context că realitatea lui Hristos Cel Înviat este timpul nou, adică

nu o eternitate atemporală și o supratemporalitate distanțată radical de această lume, ci un timp adus la desăvârșire, un timp împlinit.

În Iisus Hristos, timpul își regăsește, în fond, centrul și totodată calea spre centru. Înainte de Hristos, istoria se îndrepta și curgea spre El, fiind astfel orientată mesianic. De altfel, această perioadă reprezintă timpul prefigurărilor și așteptării. După întrupare, totul se interiorizează, totul e dirijat într-un singur sens, prin categoriile "golului" și "plinului", ale "absentului" și "prezentului"; ale "neîmplinitului", singurul conținut real al timpului fiind prezența lui Hristos de-a lungul creșterii Sale. Hristos a fragmentat acel continuum istoric linear, dar nu a abolit timpul însuși; l-a deschis doar: "Și Cuvântul trup s-a făcut" (Ioan 1, 14). "Dumnezeu S-a făcut vremelnic, pentru ca noi, cei supuși timpului, să devenim veșnici", spune Sfântul Ilarie, arătând astfel că temporalul culminează în etern încă din această viață pământească. Hristos nu distruge, prin urmare, timpul, nu-l anulează, ci îl împlinește, îl revalorizează, îl corectează, îl răscumpără și îl înveșnicește. Adevăratele evenimente din istorie nu mai sunt nicidecum șterse, nu mai revin ciclic - căpătând un caracter antiistoric, ci rămân pur și simplu în memoria lui Dumnezeu.

Pr. prof. dr. Nicolae Achimescu

(continuare din pagina 5)

secole de la urcarea Domnitorului pe tron - printr-o slujbă de pomenire oficiată de ierarhi și preoți în frunte cu Patriarhul Teoctist.

La 20 Iunie 1992 Biserica Ortodoxă Română i-a canonizat pe Sfinții Martiri Brâncoveni, stabilindu-le zi de pomenire la 16 August (pentru a nu coincidă cu praznicul Adormirii Maicii Domnului). În zilele de 15-16 August 1992 au avut loc la București și Hurezi-Vâlcea ceremoniile proclamării canonizărilor Sfinților Martiri Brâncoveni, în prezența membrilor Sfântului Sinod și a mii de credincioși, care-și exprimau cinstirea și recunoștința pentru singurul Domnitor Român care a ales moartea martirică, nerenunțând la credința ortodoxă.

Oricând credincioșii își pot pleca genunchii și aprinde o lumânare la mormântul Voievodului Martir Constantin Brâncoveanu de la biserica Sfântul Gheorghe-Nou din București, exemplu de credință mărturisitoare dusă până la jertfă.

Sfinților Martiri Brâncoveni rugați-vă pururea lui Dumnezeu pentru neamul românesc!

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Mama fiilor risipitori

Anul acesta în Duminica din 16 februarie s-a citit în toate bisericile ortodoxe Pilda fiului risipitor, parabola rostită de Domnul Hristos și redată de Sfântul Evanghelist Luca (cap. 15). În bună măsură, atenția ne este îndreptată în această pericopă evanghelică asupra unuia dintre cei doi fii ai unui tată, fiu care și-a luat partea de moștenire și a risipit-o în lume. Acestui fiu mai târziu îi vine mintea la cap (“și-a venit întru sine”) și se întoarce în casa părintească, unde este primit cu brațele deschise. Toate bune și frumoase, dar Evanghelia nu pomenește însă nimic de suferința tatălui, lipsit o bună vreme de unul dintre fiii lui.

Pornind de la această imagine a părintelui care suferă “pierderea fiului”, aș vrea să vă povestesc eu câte ceva din suferința unei mame, de fapt a multor mame ai căror fii și fiice sunt departe în lume, unde-și irosesc darurile primite acasă: sănătatea, educația bună, și nu în cele din urmă, credința.

Această mama i-a purtat în rugăciunile ei încă de când au venit pe lume, a vegheat asupra lor ca să crească sănătoși în trup și în suflet. Le-a insuflat credința în Hristos, le-a cântat seara la culcare cântec de leagăn, împreună au rostit rugăciunile “Înger, îngerășul meu”, “Tatăl nostru”, poate chiar și Psalmul 22, “Domnul mă paște și nimic nu-mi va lipsi”.

Dacă au fost bolnavi, ea s-a rugat Domnului pentru ei. S-a rugat și preotul la biserică pentru ei. A fost chemat în ajutor și Sfântul al cărui nume îl purtau. Dacă au avut examene sau au trecut prin greutăți, de asemenea. Au observat și ei, că atunci când mama se roagă pentru ei, le merg treburile bine. Se obișnuiseră chiar să apeleze la rugăciunile ei, ori de câte ori erau la vreme de încercare sau aveau un prag de trecut în viață. Dar a venit vremea când ei și-au luat zborul. Mama a rămas precum găina pe malul lacului, după ce a clocit ouă de rață. Dar nu asta a fost necazul. Ci faptul că ei au luat-o pe căi strâmbe, s-au înstrăinat de Dumnezeu și au părăsit Biserica. Unii au intrat în sectele unor falși profeți și apostoli, alții l-au părăsit de tot pe Dumnezeu, devenind ateii. Sau dacă nu au intrat în secte și n-au devenit ateii, au devenit indiferenți față de Biserica, față de Hristos, față de rugăciune.

Acum începe adevărata suferință a mamei. Suferința nu pentru soarta ei, ci pentru a fiicelor și fiilor ei. Și inima ei este străpunșă de sabie, precum i-a proorocit cândva Sfintei Fecioare Maria bătrânul Simeon, la Întâmpinarea Domnului în Templul din Ierusalim (Luca 2, 35). Căci ea știe prea bine, că în afara Bisericii lui Hristos nu se poate mântui nimeni.

Încearcă mama și acum adesea să-i înduplece să se întoarcă de pe căile pierzării, dar spusele ei ajung la urechi surde. Unul dintre ei s-a îmbolnăvit grav la un moment dat, a fost aproape

de moarte. Faptul că-l putea pierde ar fi fost o durere mare, dar și mai mare ar fi fost durerea să-l știe pierdut pentru veșnicie. A cerut mama părintelui de la biserică să se roage pentru el, a chemat mama în ajutor pe Sfântul Nectarie, și băiatul s-a făcut repede sănătos, chiar spre uimirea medicilor din spital. Și, deși era evidentă minunea însănătoșirii rapide, totuși inima lui a rămas departe de Cel ce i-a dăruit vindecarea, de Cel care i-a adăugat încă zile de trăit. În ciuda faptului că îi sunt copiii încă departe, mama nu este disperată. Suferă pentru copiii ei, dar suferă cu nădejdea mântuirii lor. S-ar putea ca ea să nu mai apuce momentele revenirii lor în brațele Bisericii, nu face nimic, important este să se întoarcă, ea se va bucura din lumea de dincolo pentru ei.

Deocamdată ea se folosește de “armele” recomandate de Hristos și de Apostoli: postul și rugăciunea. Rugăciunea ei și rugăciunea Bisericii. Îi pomenește în rugăciunile zilnice, îi pomenește duminicile la Biserica, îi mai dă și altora spre pomenire. Ea știe că nădejdea este la Domnul, care le-a agonisit mântuirea cu scump Sângele Lui, așa cum spunem într-o rugăciune a dimineții.

Tatăl din parabola fiului risipitor și-a văzut familia adunată, mama din povestea mea, încă nu. Dar ea este convinsă că rugăciunile ei ajung la Bunul Dumnezeu și că El se va îndura de copiii ei la momentul potrivit. **Slavă Ție, Doamne!**

Manuela Schmid

“Cu trupul adormind, ca un muritor, Împărate și Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând și moartea pierzând: Paștile nesticăciunii, lumii de mântuire”. (*Luminânda Paștilor*)

“Ziua Învierii! Să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: “Fraților!” și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și să strigăm: “Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte, viață dăruindu-le”. (*slujba Învierii, Laude*)

Sfârșitul vieții

În planul lumii sensibile, orice lucru din natura creată are un început. Ca și faptele din mediul înconjurător. Segmentul de dreaptă are un punct A și un terminus B. Și activitățile umane au început, însă au și limite, care presupun anumite rezultate obținute, finalități.

Dar omul, așa cum este perceput în constituția sa organică, este infinit? Evident că nu. Viața lui este ca durata unei zile, noaptea înseamnă sfârșitul activității sau odihna sa. La întrebarea: „Cât durează viața omului?”, unii răspund 60 de ani, durată limitată de o suferință fizică, alții cred că 70 conform indicației psalmistului, alții 80 de ani, purtați cu greutatea din pricina puterilor scăzute. Accentuăm finalul vieții fiecăruia, nu sfârșitul umanității.

Cum gândește creștinul sfârșitul vieții? Este interogația la care încercăm să reflectăm în cele ce urmează, potrivit învățaturii de credință. Ca prezență pe tărâmul vremelnice marcat ca timp, omul este existență cu toate binecuvântările, reușitele, frământările și umbrele acesteia. Existența este dihotomică, trup și suflet; dincolo ființează spiritual. În veșnicie, sufletul nu este determinat de necesități de ordin alimentar ori fiziologic. Va fi în condiție nepătimitoare sau într-o postură negativă, într-o neliniște continuă, în funcție de faptele sale din existența aceasta.

Orice persoană meditează la sfârșitul său în starea de suferință, de convalescență, chiar dacă are convingeri religioase temeinice sau mai puțin clare. Majoritatea, însă, ignoră acest aspect și, în fața faptului împlinit, cei din apropiere trăiesc o stare dificilă de despărțire. Sfârșitul presupune finalul existenței pămânești, ca și când suntem conștienți că trebuie să predăm cheile unui spațiu închiriat. În gândirea creștină, sfârșitul fiecăruia poate surveni firesc, la vârsta senectuții, când vârsnicii se așteaptă la momentul trecerii din această viață. Sigur, poate veni și în mod neprevăzut, când este cauzat de un accident sau ca și consecință a unei calamități. Mai devreme sau mai târziu, omul (ca și orice faptură din natura

înconjurătoare) tot moare. Oricât ar dori, oricât s-ar strădui doctorii, cât ar reuși să prelungească viața, omul tot are un final biologic. Chiar de nu ar avea vreo boală, tot va muri pentru că degenerarea celulară (apoptoza) este o caracteristică genetică a celulei. Important este nu la ce vârstă sau în ce loc moare, ci cum moare. Este pregătit sufletește și duhovnicește să treacă în veșnicie? Unii părinți își simt sfârșitul și indică acest moment prin anumite gesturi uneori neluate în seamă de cei din jur. În chip firesc, cei ce sunt în asemenea situații se presupune că au primit cele necesare sufletului (harul iertării de greșeli, euharistia), că sunt împăcați cu Dumnezeu, cu

sine și cu semenii, cu care ar fi avut relații de tensiune și vină. Într-un climat de rugăciune, lecturile sfinte și convorbirile ziditoare ajută, iar plecarea din rândul celor vii nu este foarte grea. Cei care participă la înmormântarea unui monah ori pustnic, află că, „este scumpă înaintea Domnului moartea cuvioșilor Săi”. Din această lume, cei care își închină viața lui Hristos și cei care trăiesc după rânduiala așteaptă cu bucurie sfârșitul, nicidecum ca (pe) ceva tragic pentru că, așa cum ne încredințează apostolul Pavel, „ori de trăim, ori de murim, ai Domnului suntem”. Călugării trăiesc nu pentru această lume, nu au ambiții, nici pasiuni, ci doar iubire nepătimitoare și aspirații pentru Împărăția lui Dumnezeu. Existența lor este sub semnul dictonului „memento mori”, iar cât sunt în condiție umană se rânduiesc după principiul „ora et labora” (roagă-te și muncește). Altfel spus, sunt aici cu prezența fizică, însă cu mintea la împărăția cerurilor, încercând să nu se lipească de nimic lumesc, prin făgăduințele (voturile) asumate. Au modelul sfinților care au fost „îngeri în trup”. Așa îi simțeam mâna Parintelui Cleopa, când binecuvânta, cu un an înaintea decesului său, nu cu greutatea palmei, ci ca aripa de fluture, ca o frunză, ce se atinge de creștetul fiecărui pelerin trecător pe la chilia sa din mănăstirea Sihăstria.

În preajma morții, considerată de părinții Bisericii ca un prag existențial, nicidecum ca o intrare în neant, ori ca o neființă, mulți au în fața ochilor minții derularea timpului vieții, întocmai unui replay al filmului trăit. Unii se roagă Maicii Domnului, ca mijlocitoare, să îi mai îngăduie un timp pentru a-și revedea pe cei dragi (poate copii răspândiți prin lume). Nu de puține ori, se împlinește rugăciunea suferindului. Putem confirma din mărturiile celor plecați dintre noi, dezvăluite înainte de trecere. Unele persoane, nechibzuite în timpul vieții și răuvoitoare, sunt marcate de tragismul neputințelor și tulburate de chinul prin care trec. Alții, însă, precum bogatul din Evanghelie, își pierd viața în mod neașteptat, fără să anticipeze despărțirea de cele materiale, față de care a acționat ca un nebul. Unde este mintea omului, acolo este și sufletul său. Acest aspect se dezvăluie din cuvinte, gesturi, priviri, atitudini. „Cel ce comunică, se comunică”. Alte persoane nu pot muri, sau mai potrivit exprimat, se chinuie, întrucât au refuzat îngrijirea sufletului (grijania sau cuminecarea, în limbajul fraților transilvăneni). Până nu vine preotul care, prin rugăciunile citite și împărtășirea sfântă oferită după caz, defunctul nu scapă de starea agonizantă. Ieșirea duhului sau a sufletului este indicată de cei prezenți prin cuvintele „l-a iertat Dumnezeu”.

Grăbirea sfârșitului, prin orice forme de suicid, nu este acceptată de Biserică, deoarece Hristos este Calea, Adevărul și Viața (Ioan 14, 6), izvorul vieții și al nemuririi, iar suprimarea vieții personale este păcat împotriva Duhului Sfânt și necredință în milostivirea Domnului. Numele acestor muribunzi sărmani nu se pomenesc la Sfânta Liturghie, cu excepția cazurilor speciale (debilitate, demență).

Puține persoane au momente de aparent sfârșit, trecând printr-o moarte clinică, când trupul este inert, fără funcții vitale, însă după un timp de câteva zeci de minute sau ore, revin la viață și reușesc să redea fragmente din convorbirile cadrelor medicale, oferind în cuvinte plasticizate tabloul momentului. Cine aude? Ce văd cu „ochii” sufletului? Un pod, un tunel, fie o grădină luminoasă cu flori ori un loc nedefinit, întunecat, lipsit de comunicare. Iată, dar, partea rațională, conștientă, a sufletului! Din aceste imagini relativ perceptibile cu simțurile sufletului, care își păstrează ființa și după moarte, se prefigurează realitatea sufletului în veșnicie.

În termeni creștini, pentru cei care au fost atenți și neiuibitori de nelegiuri, trecerea din realitatea biofizică finită în veșnicie este un "paște", o eliberare de grijile vieții, uneori înțelese ca poveri pentru suflet.

Într-o scriere sapiențială, se confirmă realitatea trecerii sufletului la cele cerești: „Trupul se întoarce în pământul din

care a fost alcătuit, iar sufletul se duce la Dumnezeu, care l-a dat” (Eccleziast 12, 7). Și în parabola bogatului nemilostiv, se precizează că (sufletul lui) Lazăr a fost luat de îngeri în sânul lui Avraam (Luca 16, 22-23), iar bogatul a ajuns în iad, ceea ce arată că sufletul nu trece în alte existențe sau forme de viață umană ori în alte vieți de alt regn. Fiecare suflet va avea responsabilitatea actelor personale, iar purificarea nu înseamnă peregrinare în caste inferioare ca o involuție biologică ciclică, specifică concepțiilor hinduse și grecești necreștine. Speranța într-o ciclicitate, care poate asigura fericirea dorită, este o iluzie.

Este dat omului o dată să moară și apoi vine judecata (Evrei 9, 27), îi încredințează Pavel pe ceștinii proveniți dintre evrei la jumătatea secolului I al erei creștine.

Se cuvine ca gândirea fiecăruia să fie edificată de faptul că „indiferent câte eforturi vor face medicii, ameliorând sau prelungind viața, omul tot va muri; importantă este credința” (dr. Ștefan Andrei, București). Momentul trecerii din lumea terestră în eternitate va fi asumat și mai ușor de depășit în funcție de faptele și petrecerea fiecăruia, fie în lumină și împăcare, fie cu neliniște și dezgust față de viața sa. De aceea, este necesar ca în orice ridicare a minții către cele înalte să cerem „sfârșit creștinesc vieții noastre și răspuns bun la înfricoșătoarea Judecată”. Nu atingerea centenarului se cuvine să fie aspirația fiecăruia, ci lumina faptelor mântuitoare în raport cu semenii, în vederea asemănării harice, a dobândirii Duhului Sfânt (Sf. Serafim de Sarov). Lumina învățaturii hristice ajută pe oricine o caută în viață, la sfârșitul acesteia, dar și pentru primirea fericirii depline eterne. „Lumina lui Hristos luminează tuturor” și celor de aici și celor adormiți în nădejdea Învierii.

Asist. drd. Victor Marola

“Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”. (*Troparul Învierii*)

Rugăciune

de Mihai Eminescu

Noi ce din mila Sfântului
Facem umbră pământului,
Rugămu-ne'ndurărilor,
Luceafărului mărilor.
Ascultă-a nostre plângeri,
Regină peste îngeri;
Din neguri te arată,
Lumină dulce, clară,
O, Maică Preacurată
Și pururea Fecioară,
Marie!

Crăiasă alegându-te,
Îngenunchem rugându-te
Înalță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie.
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire.
Privirea-ți adorată
Asupra-ne coboară,
O, Maică Preacurată
Și pururea fecioară,
Marie!

Nu L-au cunoscut

de Nicolae Iorga

Oricât de Sfânt era Iisus
Și cât de lămurit prin lut
Vedeai pe Cel venit de Sus
Și ai Săi nu L-au cunoscut.

A trebuit ca Trupul Său
De Mucenic să-L bată-n cuie
Ca să se-arate Dumnezeu
Și ca la ceruri să se suie.

"Lăsați copiii să vină la Mine!"

Dragi prieteni,

Ne reîntâlnim în vremea Postului Mare din acest an prin intermediul paginilor revistei noastre parohiale și ne dorim cu toții ca aceasta să fie un spațiu viu și duhovnicesc, care să ne apropie tot mai mult.

Parohia ortodoxă este familia spirituală a celor care îl au pe Dumnezeu ca Tată, iar pe Hristos Domnul și pe sfinții Lui ca frați și prieteni ("Voi sunteți prietenii mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc", Ioan 15, 14). Iar porunca dată nouă de Mântuitorul Hristos, și care trebuie să fie lucrătoare în orice parohie, este cea a iubirii frățești: "Aceasta este porunca Mea, să vă iubiți unul pe altul, așa cum v-am iubit Eu pe voi" (Ioan 15, 12). Evident, iubirea semenului presupune și o capacitate creștină deosebită de a ierta orice și oricât, indiferent de vârsta pe care o avem.

Postul Sfințelor Paști este perioada specială din anul liturgic, rânduită de Biserica noastră tocmai pentru a ne aduce aminte că suntem datorii să iertăm și să iubim pe fratele nostru, conștienții fiind de propriile noastre greșeli. Canonul de pocăință al Sfântului Andrei Criteanul, metaniile, rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, veșmintele liturgice cernite, toate ne vorbesc despre necesitatea schimbării noastre lăuntrice, privind cu smerenie spre Patimile cele mântuitoare ale Domnului Hristos.

Pe cât ne permite disponibilitatea sălii de clasă,

oferită de parohia St. Katharina, ne străduim și noi la școala parohială să deslușim aceste taine ale credinței noastre. Încercăm să explicăm și să înțelegem durerea pe care a resimțit-o Adam, când a călcat porunca dată de Dumnezeu și a fost alungat din Rai, precum și faptul că noi repetăm această greșală de fiecare dată când nu ascultăm de cei care ne iubesc (duhovnic, părinți, frați, prieteni). Dar nu ne oprim aici. Ci învățăm, laolaltă mari și mici, că orice greșală este iertată dacă ne pare rău, dacă ne întristăm pentru răul pe care l-am făcut, dacă plângem cu amar, așa cum a făcut Apostolul Petru când l-a vândut pe Mântuitorul, și ne cerem iertare. Mai învățăm în perioada postului că pocăința trebuie să fie pe măsura greșelii, după cum ne arată viața Sfintei Maria Egipteanca, despre care vorbim în Duminica a 5-a din Post.

Să nu uităm așadar de importanța iertării, pe care să o cerem cu sinceritate de la cei cărora le-am greșit și pe care trebuie să o dăruim fără părere de rău celor care ne greșesc. Doar făcând așa, putem trăi deplin bucuria Învierii Domnului, îmbrățișându-ne unii pe alții.

Hristos a înviat!

Anemone Maxim

La Icoana Ta

de Zorica Lațcu - Maica Teodosia

La Icoana Ta Prea Sfântă,
Sufletu-mi cu dor împlântă
Un mănunchi de sărutări
Pentru-a Tale îndurări.

Îți sărut piciorul Sfânt,
Ce-a sfințit acest pământ,
Ca într-a vieții cale,
Să merg pe urmele Tale.

Și la urmă îndrăznind,
Către mâna Ta mă-ntind
Ca Tu să mă duci de mână
Către Fiul Tău, Stăpână!

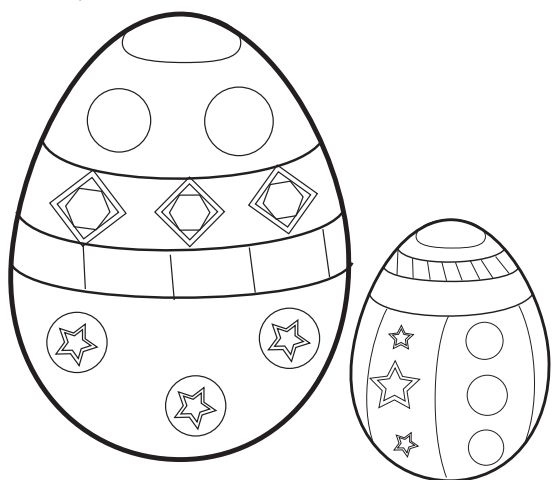
E Paștele! Hristos a înviat!

de Niculina Mureșan

De te-ai certat cu fratele, tu iartă.
De cineva te-a supărat, gândește!
Tu n-ai greșit nicicând? Viața-i scurtă,
Și oricum, greșeala se plătește.

E Paștele! Hristos a înviat!
Deși L-am răstignit, El ne-a iertat.
Iartă și tu și eu și lumea toată.
Viața nu o trăim decât odată.

Planșe de colorat

Când se spală orice rele
Și se-aprind lumânările,
Este ziua cea mai mare,
Cea mai mare sărbătoare.
Care?
(iulunmoD aereivnÎ).

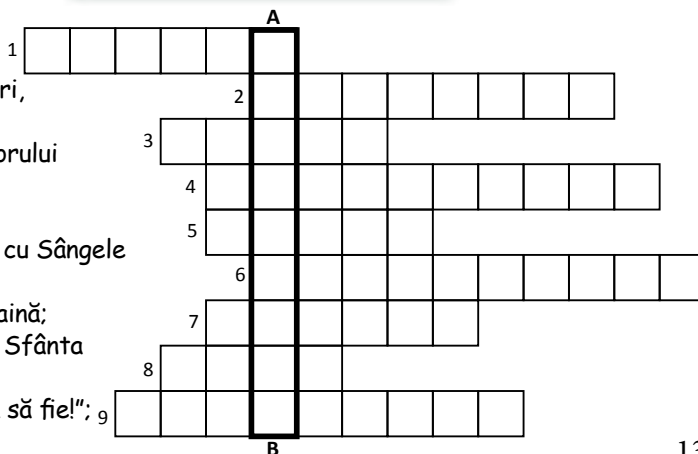
Ghicatori creștine

Au murit pentru credință
Și au primit biruință
Sus, în cer, la Dumnezeu,
Unde vreau s-ajung și eu.
(iicinecuM)

Bate ca o inimioară
Și răsună tare-afară.
La biserică ne cheamă
Cu glasul lui de aramă
(lutopolC)

Slujba Slujbelor

- 1."Luați, mâncați, acesta este ... Meu." (Matei 26, 26);
- 2."Eu sunt ... și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi." (Ioan 11, 25);
- 3.Vas liturgic folosit pentru împărtășirea clericilor și a poporului credincios;
- 4.Altă denumire pentru Sfânta Taină a Împărtășaniei;
- 5.Obiect de tortură devenit cale de mântuire prin sfințirea cu Sângele Mântuitorului;
- 6.Grădina în care S-a rugat Mântuitorul după Cina cea de Taină;
- 7.Cutie de metal prețios, în forma unei biserici, care stă pe Sfânta Masă;
- 8.Formulă de încheiere a unei rugăciuni, care înseamnă "Așa să fie!";
- 9."Aceasta să o faceți spre .... Mea" (Luca 22, 19) .

Bucuriile duhovnicești ale pelerinajului la Locurile Sfinte

Pelerinajul în Țara Sfântă va rămâne în sufletul meu toată viața! Mănăstirile și locurile sacre vizitate, cu toată încărcătura lor de sfințenie și emoțională, îmi revin vii în minte la fiecare Sfântă Liturghie, prin asocierea dintre învățătura ascultată și locul rostirii ei.

Pelerinajul la care am luat parte a avut loc în Săptămâna Mare, dinaintea Sf. Paști 2013. Vizitarea locurilor sfinte a fost făcută încercându-se păstrarea derulării cronologice a evenimentelor, cu citirea și explicarea fragmentului ilustrativ din Sfânta Evanghelie de către preotul însoțitor, la fiecare oprire.

Avionul a aterizat cu puțin înainte de miezul nopții pe Ben Gurion, aeroportul din Tel Aviv. Căldura înăbușitoare ne întâmpină de cum coborâm, însă senzația de sufocare îmi vine mai mult gândindu-mă la controlul de la graniță și obținerea vizei de intrare. Stând la rând timpul părea că trece atât de greu și-n minte îmi veneau toate momentele în care aș fi vrut să îl țin în loc...era timpul așteptării și timpul bucuriei. Mă gândeam, că permisiunea de a vizita Locurile Sfinte vine prin oameni, însă de la Dumnezeu. Când ajung la ghișeu, față-n față cu poliția, mă întrebă pentru cât timp am venit, cu cine și în ce scop. Răspund sincer și neașteptat de repede îmi eliberează viza pe loc; rămân la început nedumerită, apoi mă trezesc, îmi iau bagajul și ies. În incinta aeroportului ne reunim tot grupul și împreună cu ghidul pornim spre așezământul românesc de la Ierihon. Drumul durează o oră, timp în care privim curioși pe fereastra autocarului. Ajungem după miezul nopții, primim instrucțiuni pentru a doua zi și mergem la culcare. Condițiile de cazare la așezământ sunt ireproșabile. Deși avertizați de ghid, la 4h30 noaptea aproape toți suntem treziți de strigarea muezinului, din turnul moscheii din preajmă. Ne vom învăța cu ea, căci nu e colț în Țara Sfântă, în orașele biblice, în care să nu se audă. Mai târziu am aflat, că de

fapt la ora lor de rugăciune se pune un CD.

Ziua 1-a (Duminica Florilor): Ne trezim de dimineață și după participarea la Sf Liturghie și micul dejun, pregătit și servit de măicuțele de la așezământ, pornim spre Ierusalim. Intrăm prin Poarta Sf. Ștefan și ne îndreptăm spre locul nașterii Maicii Domnului, casa Sf Ioachim și a Anei. Casa impropriu spus deoarece este o peșteră cu două încăperi la doi metri sub pământ, la nivelul orașului de altădată - Ierusalimul de astăzi a fost clădit peste cel vechi. Impresia este de la început copleșitoare la vederea condițiilor modeste în care s-a născut Maica Domnului și această emoție puternică va persista pe parcursul întregului pelerinaj. Locurile biblice așa cum mi le-am imaginat eu, erau mult peste condițiile reale de atunci. Crucile bizantine din mozaic dau mărturie de vechimea locului. La vederea locului nașterii Fecioarei mă cuprinde o stare de rușine și îmi înghit în lacrimi cererile pregătite - Fecioara atît de aproape de Dumnezeu, a trăit atît de modest și eu am în orice moment o nouă cerere pregătită. Fecioara Maria a petrecut în casa natală până la vârsta de 3 ani, când a fost dusă la templu. Ajunsă la vârsta pubertății, la 13-14 ani, trebuia să părăsească templul și orfană fiind e dată în grija bătrânului Iosif. Cei doi vor merge să locuiască la Nazaret, însă noi ne îndreptăm în continuare spre Ein Karem. Acolo vom vizita biserica întâlnirii Maicii Domnului cu Sf. Elisabeta, în casa de vară a Sf. Zaharia și biserica nașterii Sf. Ioan Botezătorul, pe locul casei de iarnă.

Incheiem ziua cu biserica Nașterii Domnului din Betleem, acum în Palestina, ctitorie a Împărătesei Elena și singura scăpată de asediul perșilor din anul 602. Tradiția spune că perșii au văzut pictați în mozaic pe cei trei magi îmbrăcați în haine asemănătoare cu ale lor și au crezut că sunt perși aducând venerație locului ales și trebuie cruțat.

Ziua a 2-a (Lunea Mare): Începem Săptămâna Mare la Câmpul Păstorilor, la peștera în care se adăposteau păstorii când au avut revelația Nașterii Mântuitorului. Biserica a constituit loc de pelerinaj și ședere pentru mulți din călugării Mănăstirii Sf. Teodosie și a Sf. Sava, situată fiind între Betleem și deșertul Iudeii, loc de nevoie pentru mulți pustnici. Aflăm că moaște ale păstorilor se găsesc în catedrala din Köln. Ne urmăm drumul spre deșert, la Mănăstirea Sf. Sava, în care doar bărbații pot intra. Femeile rămân la poartă, unde un calugar grec vine cu o părticică din Sf. Moaște să putem venera, apoi ne împarte mir și ne vorbește despre smerenie, așa cum o prezintă Sf. Siluan. Ideile principale notate în grabă la sfârșitul vizitei în telefon sunt:

- Iubește nu doar pe cei ce te iubesc, ci pe toată lumea.
- Iubirea pentru Dumnezeu aduce revărsarea harului, ea este în noi, iar bucuria din inimă, nu dispare nici în boală, nici în alte dificultăți.
- Dacă vrei să simți binecuvântarea lui Dumnezeu, fă un pas către El - mai mulți pași, mai multă bucurie vei simți. În statul pe loc și căderea în păcat (pasul înapoi) nu aștepta să simți harul Domnului.
- Pune lacăt gurii și vei fi mai fericit.
- Nu folosi niciodată forța, violența, nu răspunde cu agresivitate; răspunde cu dragoste.

Mănăstirea Sf. Sava, aflată pe râul Chedron de la Ierusalim la Marea Moartă, datează din sec. V, anul 480. Sfântul Sava, admirator fervent al Sf. Nicolae, a venit să se nevoiască în deșert, într-o peșteră aproape de cea a Sfântului. În prezent sunt 15 călugări.

La întoarcere ne oprim la Mănăstirea Sf. Teodosie, unde poarta este încuiată - mai viețuiesc 2-3 monahi și pericolul musulman este la tot pasul.

De acolo ne îndreptăm către Iordan, locul Botezului Domnului. Intrăm și noi în apă simbolic, în timp ce părintele citește pasajul din Sf. Evanghelie. Apa e tulbure și deși are doar vreo 10 m lățime, încercarea de traversare a ei de cealaltă parte, în Iordania, e interzisă.

De la Iordan continuăm la Mănăstirea de pe muntele Carantaniei, pe locul unde Mântuitorul s-a nevoit în deșert și a fost ispitit de diavol. Călugării pun pietricele într-o cutiuță pentru turiști. Simbolistica e foarte mare - îmi vin în minte propriile ispite și căderi. Iau o pietriceică din cutiuță și mă rog la Dumnezeu să mă întărească. Comparat cu deșertul în care se găsește Mănăstirea, în față se află Ierihonul, fertil și înverzit - imaginea cu care diavolul l-a ispitit pe Mântuitorul când l-a vorbit de bogățiile lumesti. De sus, unde este mănăstirea, se vad în peretele lateral al muntelui mulțime de peșteri în care se nevoiesc pustnici.

Ziua a 3-a: Plecăm spre Nazaret, către biserica ortodoxă și cea catolică a Bunei Vestiri. După ce a fost dată în grija bătrânului Iosif, Fecioara a plecat cu acesta la Nazaret. Aici a primit vestea nașterii Mântuitorului de la Arhanghelul Gavriil. Locul exact al primirii Bunei-vestiri este disputat - conform unora, la fântâna la care Fecioara mergea zilnic să ia apă (unde se află biserica ortodoxă pictată de un pictor român), conform altora acasă, în timp ce țesea, cum e prezentată în unele icoane (biserica catolică).

Apoi continuăm spre locul înfăptuirii primei minuni a Mântuitorului - transformarea apei în vin, la nunta din Cana Galileii.

De acolo, continuăm spre biserica Sf. Apostoli și casa Sf. Petru din Capernaum, cel mai în vârstă dintre Apostoli. Aici a locuit Mântuitorul majoritatea timpului din cei trei ani de activitate pământească. Am vizitat ruinele orașului Capernaum și ale Sinagogii în care a predicat Iisus.

Apoi mergem pe Muntele Fericirilor și la Biserica Înmulțirii pâinilor și peștilor. Încheiem ziua cu o plimbare cu barca pe Marea

Galileii. Avem cazare la Nazaret.

Ziua a 4-a: Începem cu Muntele Tabor, locul Schimbării la față a Mântuitorului. Comparat cu Muntele Fericirilor, acesta este cețos și vederea de pe el nu este foarte bună. După aceasta ne îndreptăm către Ierusalim și ne oprim la sicomorul lui Zaheu, la fântâna unde a avut loc întâlnirea femeii samarince cu Mântuitorul și apoi la mormântul lui Lazăr.

Intrăm în Ierusalim de pe muntele Măslinilor, încercând să recreem drumul Mântuitorului și cu trecerea prin grădina Ghetsimani. Vedem mormintele de pe Valea lui Ioasafat și poarta închisă (numită de Aur) a Ierusalimului, pe care se spune că va intra Mântuitorul la a doua Sa venire.

Ziua a 5-a (Joia Mare): Începem ziua cu participarea la Sf. Liturghie la Biserica Sf. Iacob de la Sf. Mormânt. Ne putem împărtăși - fiecare după pregătire - și apoi participăm la Liturghia arhierescă a spălării picioarelor săvârșită de Patriarhul Ierusalimului. Apoi mergem în Grădina Ghetsimani și de acolo spre Biserica Petru Gallicantu și Palatul lui Irod, încercând să urmăm drumul original al Crucii. Ne oprim la biserica rusă, unde este unul din pilonii originali - unde Mântuitorul a făcut ultimul popas. Trecem prin "urechile acului".

Înceiem ziua la biserica românească, la Denia celor 12 Evanghelii.

Vinerea și Sâmbăta Mare (3 - 4 Mai 2013)

De dimineață am plecat la biserica Sf. Mormânt unde ne-am închinat de două ori, la Sf. Mormânt și la Sf. Moaște ale sfinților (inclusiv o mână a Sf. Vasile). Am văzut și bucățica din coloana de care a fost legat Mântuitorul pentru biciuire.

De acolo am mers la 12h30 la biserica românească, la slujba scoaterii Sf. Epitaf, urmată de acatistul Sf. Nectarie și Prohodul Domnului. Ne-am întors apoi la Ecce Homo pentru cină.

La ora 22.00 am plecat la slujba Prohodului Domnului, oficiată în limba greacă atât în biserica Învierii din Sf. Mormânt, cât și în cea de pe Golgota. M-am gândit în acele momente la nopțile nedormite din facultate, când le petreceam învățând și conștiința îmi spunea să dau o noapte și lui Dumnezeu, stând de vorbă cu El în așa o noapte sfântă. Slujba s-a terminat pe la 1h30. La scurt timp un gardian șef a dat ordin să fim scoși în afara cetății. M-am întristat, dar am luat însă totul ca fiind voia lui Dumnezeu, care îmi cerea mai multă rugăciune. Asta era în sufletul meu la ora 2 noaptea, când m-am trezit în fața porții Jaffa. Spre norocul meu am nimerit exact în fața unui călugăr român bătrân, care fusese pentru câteva luni la Mănăstirea Sf. Sava. Ne-am așezat pe două scaune și dumnealui mi-a pus cartea de rugăciune în brațe și mi-a spus să ne rugăm împreună. În acel moment am simțit o bucurie atât de mare și o binecuvântare - nu voi uita asta niciodată! În plină noapte ne-am rugat împreună cu ochii la cer și pentru mine atunci a venit Lumina. Păstrez și acum la finalul Noului Testament însemnările despre rânduiala rugăciunii primite în noaptea aceea. Părintele s-a oprit apoi din rugăciune și mi-a vorbit despre slăbiciunea firii umane și am realizat că, abia după ce conștientizăm și mărturisim propriile slăbiciuni, Dumnezeu începe să lucreze în noi și să ne întărească. Ne-am rugat și am povestit trei ore, până pe la 5h30. Mi-a părut rău, când am văzut că se luminează. De dimineață m-am despărțit de părintele și crezând că dumnealui va intra mai ușor în cetate fără mine, eu m-am alăturat unui grup din Cluj. Nu după mult timp am văzut din mulțime cum poliția îl trata urât pe Părintele cu care am stat eu de vorbă și pe alți monahi. Pe călugări însă, credința puternică în Dumnezeu îi făcea îndrăzneți și netemători în fața polițiștilor. Am simțit în mine chiar impulsul de a reacționa, însă doar am privit, rugându-mă la Dumnezeu să îi aducă pe acei părinți călugări la Sf. Lumină. Câteva momente m-am simțit ca Sf. Petru la cântatul cocoșului.

Poliția ne-a aliniat și unul din băieții din grup mi-a sugerat să mă așez pe un scaun eliberat în primul rând, ceea ce am și făcut, căci eram jos așezată în spatele scaunului. Până la urmă cu el am reușit să intrăm și de la poartă ne-a dus Dumnezeu până în fața bisericii Sf. Mormânt, unde am ajuns pe la 9h30. Așteptând acolo în curte intrarea delegațiilor oficiale, în fața bisericii, l-am zărit ultima dată pe călugărul pe care l-am cunoscut în noaptea aceea. Am reușit să intru în biserica Sf. Mormânt și să am vedere către Sf. Mormânt.

Ceilalți membri ai grupului s-au trezit devreme și fiind numai la cinci minute de biserica Învierii au încercat să se apropie, însă barierele poliției erau deja puse și nu au reușit să treacă. De la ora 10 m-am rugat în biserică, deși foarte multă lume se împingea, ca să vadă măcar puțin la Sf. Mormânt. Am nimerit lângă un stâlp, exact sub briza de la aerul condiționat. Slavă Domnului, căci de la poartă Dumnezeu m-a adus în fața Sf. Mormânt! Conform ritualului, după dansul arabilor creștini și intrarea Patriarhului în Sf. Mormânt, la 14h15 a venit Sf. Lumina. Eu personal nu am văzut fulger coborând - erau foarte multe aparate foto și blitzuri, care mergeau continuu din momentul intrării Patriarhului în Sf. Mormânt, însă am văzut candelile mari de deasupra Sf. Mormânt toate aprinzându-se singure deodată - mai întâi a ieșit un fum din ele, ca o mocneală și apoi flacăra foarte puternică, mult mai mare decât normal. M-am rugat la Dumnezeu, să nu mă pedepsească ca vreau să caut miracolul însă, cu lumina în mână am încercat ca toți oamenii prezenți să vadă dacă arde - și este adevărat, Lumina Vie nu arde - poți trece mâna prin lumânări, am văzut oameni care s-au dat cu Ea pe față, pe barbă. Însă Lumina Vie ține poate 5-10 minute, după care se transformă în lumină de lumânare care arde la atingere. Lumina a venit fizic, dar mult mai importantă este cea

din suflet. Am mulțumit lui Dumnezeu pentru șansa pe care mi-a dat-o. Când am pornit în pelerinaj, nici nu mă gândeam că voi avea șansa de a asista la venirea Sfintei Lumini.

După-amiază în drum spre hotel, apare și ispita - un arab mă trage brusc în magazinul lui și-mi pune mărgelile la gât; simțeam că vrea să mă tragă în noroi, cumva să anuleze bucuria minunii Luminii Sfinte, la care asistasem și să mă tragă în lucrurile lumești. Am reușit să scap, am mers la întâlnirea cu grupul și seara împreună la slujba Învierii de la biserica românească unde m-am împărtășit. În Duminica Sf. Paști am fost la Mănăstirea Sf. Gheorghe din Lida (Lod), locul nașterii Sfântului și unde acesta a lăsat în testament scris că vrea să fie îngropat după moarte. Apoi am fost la ruinele presupusului Emaus, unde Mântuitorul S-a arătat după Învieria Sa lui Luca și lui Cleopa și la locul Înălțării Domnului.

În Lunea Sf. Paști am fost la locul Pogorării Sf. Duh și al Cinei cele de Taină, în casa Sf. Marcu, apoi la Mănăstirea Sf. Gheorghe de la Hozeva, unde sunt moaștele Sf. Ioan Iacob de la Neamț. Am ajuns pe locul casei Sf. Ioachim (în care s-a rugat pentru nașterea de copii) și a peșterii Sf. Ilie - unde acesta a fost hrănit de corbi și apoi la biserica Adormirii Maicii Domnului din Grădina Ghetsimani. Seara am luat cina și am pornit spre aeroport.

Pelerinajul la locurile sfinte este cu adevărat o experiență duhovnicească unică. Este acolo o atmosferă aparte în care, deși se simte permanent tensiunea geopolitică pe de o parte (trecând dintr-un teritoriu într-altul), se simte și sfințenia locurilor care atrage oamenii credincioși, încât plecând ne însoțește gândul revenirii.

Maria Belu

9 Mai - aducerea Moaștelor Sfântului Nicolae din Mira Lichiei la Bari

Sărbătoarea principală a Sfântului Ierarh Nicolae, ocrotitorul și patronul parohiei noastre, este **6 decembrie** († 342), dar în calendarul liturgic mai este cunoscută și sărbătorită și ziua de **9 mai** (1087), amintindu-se de momentul în care Sfintele lui Moaște au fost mutate din Mira Lichiei la Bari-Italia.

Prin tot ceea ce a împlinit în viața sa, cu cuvântul și cu fapta, Sfântul Nicolae s-a arătat „îndreptător al credinței”, „chip al blândețelor”, „învățător al înfrânării”, „ajutor grabnic al celor din nevoi”, „liman de întărire pentru toți credincioșii”, „mângâietor al celor necăjiți”, „adăpost al celor în primejdii”, „turn al dreptei credințe”, „luptător împotriva nelegiuirii și apărător al cucerniciei”, „izbăvitor al celor nedreptățiți” și „locaș curat al faptelor bune”, așa cum îl laudă cântările liturgice.

Două calități mari îl fac pe Sfântul Nicolae unul din cei mai populari Sfinți ai creștinismului. Dragostea sa plină de milă față de popor, dusă până la sacrificiu, și dragostea sa de Adevăr, de Adevărul întrupat în viață. Aceste două mari virtuți l-au făcut mare înaintea lui Dumnezeu și Dumnezeu l-a preamărit înaintea oamenilor, el devenind un „biruitor de popoare”, după cum arată profetic încă din timpul vieții sale etimologia numelui său.

Prin pilda vieții și a faptelor sale de milostenie, Sfântul Nicolae a inspirat o cultură a bunătății și dărniceii în toate popoarele creștine, mai ales acolo unde este cinstit cu multă evlavie.

Pe mormântul Sfântului de la Bari românii din această zonă săvârșesc adesea Sfânta Liturghie, mai ales la sărbătorile închinat Blândului, Smeritului și Făcătorului de Minuni Ierarh. Și dincolo de mormânt, Sfântul Nicolae luminează lumea cu bunătate și milă, apără și ajută, ocrotește și izbăvește din nevoi și din boli pe toți cei ce cu credință îl cinstesc și îi cer ajutorul.

Sfinte Părinte Nicolae, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Amin.

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Mulțumim călduros FAMILIEI PRINCIARE STURDZA pentru imprimarea gratuită a Revistei noastre parohiale.

Parohia Ortodoxă Română Sfântul Nicolae din Zürich

Wehntalerstrasse 451, CH-8046, Zürich, c/o Pfarrei St. Katharina
www.bor-zh.ch

PREOT PAROH ROMICĂ-NICOLAE ENOIU

Tel./Fax: +41 52 3435491; Natel: +41 76 5120452;

e-mail: r-enoiu@gmx.ch

Službele se săvârșesc în **Cripta Bisericii Catolice St. Katharina din Zürich.**

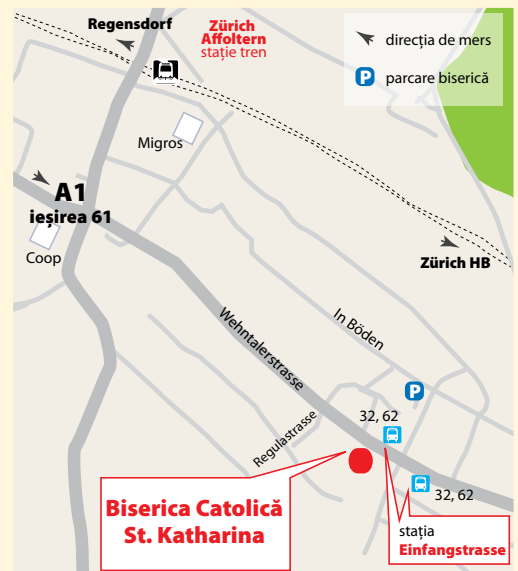
De la Gara Centrală (Hauptbahnhof) Zürich cu tramvaiul 11 (în direcția Auzelg) până la stația **Radiostudio**, din această stație cu **troleibuzul 32** (în direcția Holzerhurd), se coboară la stația **Einfangstrasse** (care se află în fața Bisericii).

Cu automobilul: Autostrada A1, fie venind din direcția St. Gallen-Winterthur, fie venind din direcția Bern-Aarau-Basel, se urmează ieșirea „Zürich-Affoltern“ (61), apoi se ajunge chiar pe Wehntalerstrasse și se urmărește numărul 451, care se află pe partea dreaptă a străzii (în direcția de mers).

Școala Parohială: În fiecare duminică la orele 10.30 (cu excepția vacanțelor școlare). Contact: Anemone Maxim (mail: scoalaparohiala.zurich@yahoo.com)

Donații, contribuții:

IBAN: CH85 0483 5035 8248 3100 0, SWIFT/BIC: CRESCHZZ80H, Konto: 80-500-4, Rumänisch-Orthodoxe Kirchgemeinde St. Nikolaus, Wehntalerstr. 451, 8046 Zürich

Colegiul de redacție:

Pr. Romică-Nicolae Enoiu, Anemone Maxim, Milica Enoiu, Manuela Schmid, Monica Mereu

Grafică și tehnoredactare: Mirela Christescu